

Darko Novaković

Horacije, *Carmina*, 1,11

Kvint Horacije Flak (65-8. pr. n. e.) jedan je od najvećih rimskih pjesnika. Pristalica Bruta i Kasija i sudionik poraza kod Filipa iskorištava Oktavijanovu amnestiju da bi se vratio u Rim gdje u zrelim godinama započinje svoj pjesnički put. Njegov će ga talent ubrzo dovesti u Mecenatov krug, a to znači u orbitu Prvog građanina Augusta, gdje će postati književna zvijezda. Redaju se zbirke: Satire (Satirae ili Sermones), Epode ili Jambi (Epodon liber ili Iambi), Ode (Carmina) te Pisma (Epistulae, od kojih se 3. pismo iz 2. knjige posvećeno Pizonima često izdvaja kao samostalni tekst po nazivom Pjesničko umijeće ili De arte poetica). Na Augustov poziv sklada i Stoljetnu pjesmu (Carmen saeculare) u čast Stoljetnih igara koje je 17. pr. n. e. proglasio princeps.

U znamenitoj pjesmi na kraju 3. knjige Oda, koja započinje čuvenim stihom Exegi monumentum aere perennius, svojim najvažnijim pjesničkim dostignućem smatra prenošenje složenih grčkih ritmova u rimsko pjesništvo. I doista, Horacijeva je poezija sasvim dosegla grčke uzore, kako u sadržaju tako i u formi.

Jedan od primjera vještine ovladavanja i sadržajem i formom jest upravo ova, 11. pjesma 1. knjige Oda spjevana u većem asklepijadskom stihu. (ur.)

Tu ne quaesieris (scire nefas) quem mihi, quem
tibi finem di dederint, Leuconoe, nec Babylonios
temptaris numeros. Vt melius quicquid erit pati!
Seu pluris hiemes seu tribuit Iuppiter ultimam,
quae nunc oppositis debilitat pumicibus mare
Tyrrhenum, sapias, uina liques et spatium breui
spem longam reseces. Dum loquimur, fugerit inuida
aetas: carpe diem, quam minimum credula postero.

Nemoj pitati, ne, znati je grijeh, koji smo ja i ti
S neba dobili rok, kakav nam znak, o Leukonojo,
šalje nebeski svod! Bolje je, znaj, primiti usud svoj,
Dao Jupiter još zima na dar il nam je posljednja
Ta što podiže val, razbija njim Tirenskog mora hrid.
Budi mudra i lij vina u vrč, neka ti predugu
Nadu zamijeni tren! Pričamo... Gle: jalna nam izmiče
Mladost! Uživaj sad, današnji dan – ne vjeruj sutrašnjem!